

7 december 2024 **ALGEMEEN • OPINIE**

‘Significante daling stikstofuitstoot structureel door renure meststoffen’

Opinie

Herre Bartlema

Netwerk Smart Fertilization, Wageningen

Met de komst van renure meststoffen opent zich de weg naar een landbouw die zonder stikstofkunstmeststoffen de gebruikelijk hoge hectareopbrengsten kan blijven genereren, stelt Herre Bartlema.

Het is de inzet van dit kabinet om snel een structurele en significante daling van de **stikstofuitstoot door de landbouw** te bereiken. De focus ligt daarbij op innovatie en doelsturing, zo valt de Kamerbrief van vorige week, getiteld ‘Hoofdlijnen inzet stikstofemissiereductie’ samen te vatten. De brede beëindigingsregeling, andere onderdelen van het **mestpakket** en de uitvoeringsgerichte en gebiedsspecifieke aanpak ter vervanging van het NPLG komen in de Kamerbrief wel aan de orde, maar significante emissiereductie verwacht het kabinet op een andere manier te kunnen bereiken.

Actieagenda Stoffenbalans

Daarbij speelt de eerder aan de Kamer gepresenteerde Actieagenda Stoffenbalans naar mijn mening een hoofdrol, omdat deze de wetgeving zal opleveren voor de benodigde borging en beloning van innovaties op het gebied van emissiereductie in en buiten de stal. Van innovaties moet het immers komen en hieronder volgt een voorbeeld daarvan.

De wetgeving hierboven genoemd, moet controleerbaar bewerkstelligen dat ten eerste de vluchtige en vaste stikstofreststromen uit de stal worden benut en ten tweede dat deze niet alsnog in het milieu komen door onnauwkeurige toepassing in de teelten als meststof. Het gaat om regels ten behoeve van wat in EU-terminologie wordt genoemd Integrated Nutrient Management. De commissie-Remkes heeft in ‘Niet alles kan overal’ in 2020 al geadviseerd daarvoor de Minas-regeling, die begin van deze eeuw van kracht was, in een verbeterde versie te gebruiken, geheten de Afrekenbare StoffenBalans, en dat voor alle primaire bedrijven in de dierlijke en plantaardige productie.

Stikstof uit de stal toepassen als meststof ter vervanging van **kunstmest**, met precisie, dat gebeurt al sinds 1990 en die werkwijze heeft tot nu toe geleid tot een halvering van het stikstofkunstmestverbruik. De dalende trend in het stikstofkunstmestverbruik danken we aan hightech en lowtech innovaties op het gebied van precisiebemesting met stikstofkunstmestvervangers, die allemaal landbouwkundig rationeel en bedrijfseconomisch verantwoord zijn, van rijenbemesting en spaakwielinjectie tot fertigatie. Met de komst van renure meststoffen opent zich de weg naar een landbouw die zonder stikstofkunstmeststoffen de gebruikelijk hoge hectareopbrengsten kan blijven genereren, niet alleen kwantitatief, maar ook kwalitatief, door management en innovaties.

Stikstofkunstmestverbruik veroorzaakt 10% emissies

Het verbruik aan stikstofkunstmeststoffen kan de komende tijd snel dalen en daarmee een substantiële bijdrage leveren aan de daling van de stikstofemissies, omdat het huidige stikstofkunstmestverbruik circa 10% van de stikstofemissies veroorzaakt. Dat is niet niks en daarom hebben regering en samenleving baat bij het doorzetten van de stikstofkunstmestvervanging. Substantiële vergroting van de stikstofruimte komt zeer van pas, vooral voor de PAS-melders. Precisiebemesting met kunstmestvervangers is overigens niet alleen een ‘no regret-maatregel’ voor het stikstofbeleid, maar ook voor het klimaatbeleid.

Bovenstaande relatie tussen stikstofkunstmestvervanging en stikstofemissiereductie is ook het Ministerie van LNVN, Wageningen Research en Brancheorganisatie Akkerbouw niet ontgaan, gezien de start van hun project ‘Moonshot2035 Fossielvrije meststoffen in de Nederlandse landbouw’ in oktober. Het project kenmerkt zich door voortvarendheid en samenwerking met alle stakeholders. Eén dezer dagen wordt de bijbehorende routekaart, die een flinke impuls zal geven aan de stikstofkunstmestvervanging, gepresenteerd. Het Moonshot-project, een voorbeeld van beleid dat werkt. Structurele significante daling van de stikstofuitstoot mogelijk gemaakt door benutting van innovaties, met minimale regeldruk, dat werkt beter dan middelvoorschriften zoals graslandnormen en kalenderlandbouw.

Herre Bartlema, voorzitter NCOK (Nederlands Centrum voor Ontwikkeling van Kringloopprecisiebemesting)

LEES MEER ARTIKELN OVER MEST, ZOALS NIEUWS, ACHTERGRONDEN EN REPORTAGES